

Kultura, umění a společnost

Sociologický výzkum v umění a kultuře

Kultura

▶ Co je kultura?

- ▶ Osvícenství – hodnotový (axiologický) pojem kultury jako zdokonalování, zušlechtění a zjemnění duševních a tělesných vlastností člověka
- ▶ Johann Gottfried Herder (1744-1803) /
 - ▶ dějinný proces – jako postupný a zákonitý vývoj, v němž musí rozum a spravedlnost vést k upevnění lidskosti
- ▶ Nástup moderních věd – historiografie a antropologie - uvádí do oběhu (E. B. Tylor) hodnotově neutrální, deskriptivní pojem kultury.

▶ Kultura a civilizace

Kultura

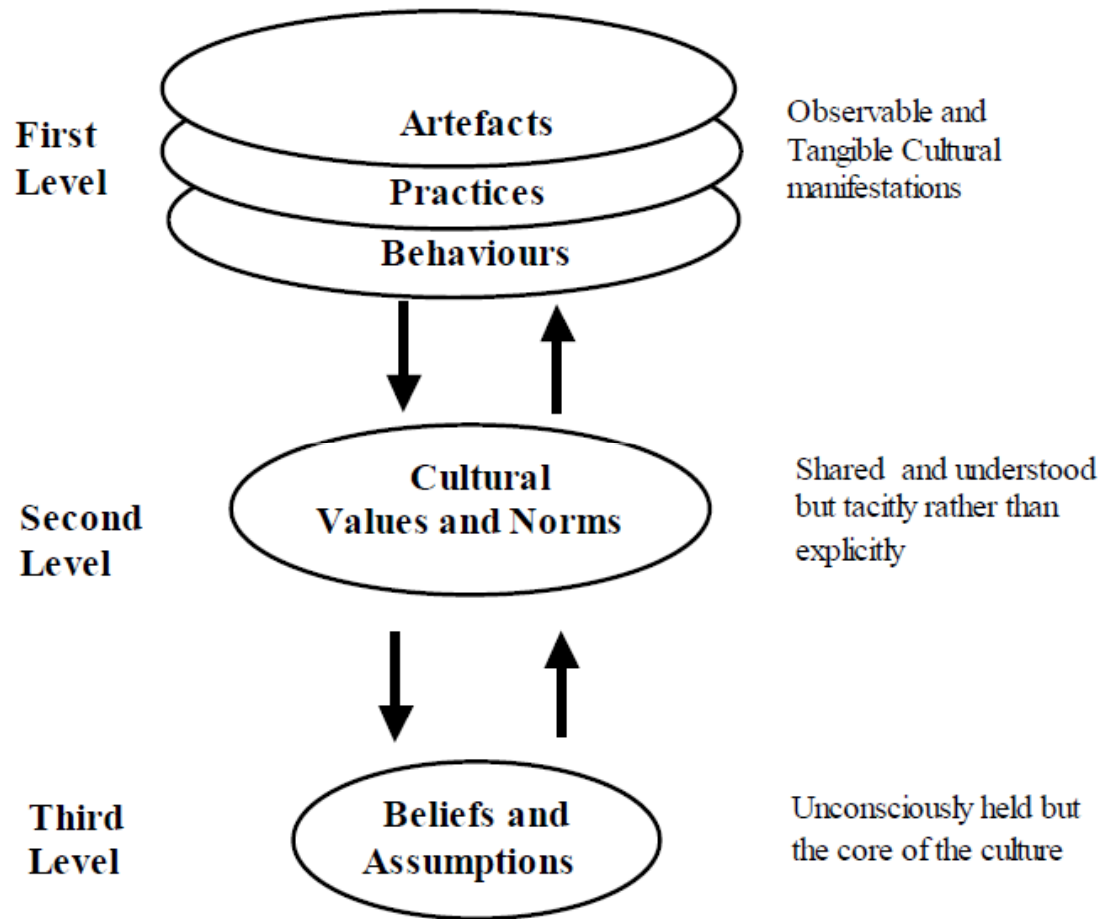

Figure 1

Theoretical model for cultural analysis

E.H.Schein

Kultura

Tabulka 1: Modely kulturní politiky

Filozofie kulturní politiky	Kulturní difuzionismus	Kulturní funkcionalismus	Kulturní merkantilismus
Metody kulturní politiky	Kulturní poradenství	Kulturní management	Kulturní inteligence
Charakteristika kulturní politiky	Reprezentativnost, dokonalost, systematickosti, tradicionalismus	Vynalézavost, dynamičnost, rozptýlenost, součinnost	Založení trendů, design změny, komodifikace produktů a služeb
Předmět zájmu kulturní politiky	KULTURNÍ KREATIVITA	KULTURNÍ ŽIVOT	KULTURNÍ KONZUMACE
Koncept kulturní politiky	Elitní kultura a program decentralizace	Paralelní kulturní modely a spolupráce mezi sektory	Masová kultura a kulturní hybridizace
Klíčové prostředky kulturní politiky	Veřejné instituce všech úrovní	Organizace ve všech třech sektorech	Mezinárodní korporace
Primární teritoriální pokrytí	Národní/státní	Státní/krajské/místní	Mezinárodní/globální

Smolíková: Management umění

Kultura – možné směry výzkumu

Modely fungování kultury

Naše analýza bere v úvahu následující faktory:

1. hlavní strukturální změny (demokratizace kultury, privatizace, globalizace),
2. očekávání a zájmy národních elit (kulturní, politické, ekonomické),
3. zájmy příslušných zprostředkovatelů kulturní politiky a praxe,
4. kulturní dědictví (tradice, obyčeje, hodnoty, kognitivní schémata a kulturní matrice).⁶

Smolíková: Management umění

Umění

- ▶ Umění a společnost – vybrané otázky
 - ▶ Sociální proměnlivost
 - ▶ Jan Mukařovský – Estetická funkce, norma a hodnota jako sociální fakty (1936)
 - Proměnlivost estetické funkce
 - Nomy – antropologický základ, společenská podmíněnost
 - ▶ Umění jako informace (komunikační model)
 - ▶ Umění v sociálním poli
 - ▶ Umění a ideologie

Umění

- ▶ Umění jako koncept pro sociologický výzkum
 - ▶ Umění a krásno
 - ▶ Institucionální definice (N. Goodmann – Jazyky umění)
 - ▶ Nižší a vyšší umění
 - ▶ Midcult (Dwight Macdonald)
 - ▶ Postmoderna
 - ▶ Umění – umělecké dílo – interpretace – reprodukce

Pohledy na umění

- ▶ **Filozofický**
 - ▶ Estetika, Filozofie umění
- ▶ **Pozitivistický**
 - ▶ Obecná teorie umění
- ▶ **Psychologický**
 - ▶ Psychologie umění
- ▶ **Sociologický**
 - ▶ Sociologie umění

Sociologický výzkum umění a kultury

- ▶ Historická proměnlivost
 - ▶ Diachronní (historie) výzkum
- ▶ Současný stav, komparace
 - ▶ Synchronní výzkum
- ▶ Sociologie – chování, preference...
 - ▶ Psychologie – libost, prožitky, emoce, cítění...

Témata sociologie umění

- ▶ Culture and the arts;
- ▶ Aesthetics and everyday life;
- ▶ Politics and policies in the arts: the role of institutions;
- ▶ Culture, individual and collective identities;
- ▶ Gender, ethnicity, and culture;
- ▶ Cultural heritage and the social construction of the past;
- ▶ Taste and artistic consumption;
- ▶ Amateur practices of art;
- ▶ Art, work and artistic activities;
- ▶ Outsider art : the social construction of canonisation;
- ▶ Culture and the cities: the urban space and the globalisation;
- ▶ Art markets: old issues, and new trends;
- ▶ Culture, body and gender;
- ▶ The cultural representation of conflict and terrorism;
- ▶ Arts and technology.

Metodologie – model

- ▶ Teorie

- ▶ Hypotézy = podmíněně pravdivý výrok o vztahu, existenci, příčině, změně

- ▶ Teoretické pojmy

- ▶ Operacionalizace

- ▶ Sociální realita

Seminář

- ▶ Volba tématu výzkumu
- ▶ Konkretizace tématu a účelu výzkumu
- ▶ Hlavní okruhy otázek výzkumu – hypotézy:
 - ▶ Hypotézy = podmíněně pravdivý výrok o vztahu, existenci, příčině, změně
 - ▶ Cvičení:
 - ▶ Sídlo – vzdělání – návštěva divadla
 - ▶ Vzdělání – práce s internetem – sledování televize
 - ▶ Věk – vzdělání – hudební preference

Úkol

- ▶ Rozpracuje účel a téma svého výzkumu
- ▶ Analýza literatury:
 - ▶ Výčet
 - ▶ Základní konspekt teorie, zjištění, apod.